

## Terugmeldingen 2011-1

Henk van der Jeugd

De hier vermelde terugmeldingen zijn vrijwel altijd ingezonden door de betreffende ringer of melder, en soms geselecteerd uit onze databank. Een fotokopie (of uw attendering via e-mail) van uw memorabele melding is altijd *van harte* welkom. Terugmeldingen van vogels met Nederlandse ringen en/of vogels gevonden in Nederland die om de één of andere reden bijzonder zijn.

### Kuifaalscholver, *Phalacrocorax aristotelis*, London G 9111

Op 28 januari 2008 werd door Jaap de Vries een dode Kuifaalscholver met ringen en kleurringen gevonden in Den Helder. De vogel bleek als nestjong geringd te zijn op het Isle of May, voor de oostkust van Schotland. Het overgrote deel van de in Nederland gevonden Kuifaalscholvers komt van het Isle of May. Dit was alweer de 27<sup>e</sup>!

### Kluut, *Recurvirostra avosetta*, Arnhem 3346902

Op 11 juli 2010 vond Peter Matthijssen op de Slikken van Flakkee een zwarte vogelpoot met daaraan een aluminium ring van Vogeltrekstation (figuur 1). Van de rest van de vogel ontbrak ieder spoor. De poot was zwart maar Peter had geen idee van welke soort de poot afkomstig was. Na melding in GRIEL bleek het om een Kluut te gaan die op 15 juni 1988 geringd was als nestjong te Dirksland, hemelsbreed niet verder 15 kilometer van de vindplaats. Deze Kluut bleek net iets ouder dan 22 jaar te zijn op het moment van de vondst, maar was op dat moment natuurlijk al enige tijd dood. Langer dan een jaar zal de poot toch niet gelegen hebben en dat maakt deze Kluut nog steeds ruim 21 jaar oud. De oudste Kluut voor zover bekend werd 27 jaar oud.



**Figuur 1.** Poot met ring. Raad de soort!

### Kievit, *Vanellus vanellus*, Arnhem 1266070

Op 17 oktober 2010 las Jeroen Nagtegaal (what's in a name?) deze Kievit af in een landbouwgebied aan de Maas bij Baarlo/ Maasbree. De vogel was in exact hetzelfde gebied als nestjong geringd in 2001 door Jan Beurskens. Een leeftijd van ruim 9 jaar en 5 maanden is geen record voor een Kievit (dat staat op 23 jaar en 7 maanden voor een Deense Kievit).

Bijzonder is wel dat Jeroen in augustus en oktober 2010 in hetzelfde gebied nóg 6 geringde Kieviten aflas. Ze zijn allemaal door Jan als pullus geringd tussen 2002 en 2005; de afstand tussen de ringplek en de afleesplek varieert van 300 m tot 600 m.

| Ringnr  | Datum en ring / vindplaats  | Leeftijd        |
|---------|-----------------------------|-----------------|
| 1266070 | 13-05-2001 Heuvel, Baarlo   |                 |
|         | 17-10-2010 Roffart, Baarlo  | 9 jr, 5m, 4 d   |
| 1266100 | 12-05-2002 Maasbree, Baarlo |                 |
|         | 22-08-2010 Maasbree, Baarlo | 8 jr, 9 m, 10 d |
| 1344701 | 12-05-2002 Maasbree, Baarlo |                 |
|         | 27-08-2010 Heuvel, Baarlo   | 8 jr, 3 m, 15 d |
| 1344704 | 12-05-2002 Heuvel, Baarlo   |                 |
|         | 9-10-2010 Heuvel, Baarlo    | 8 jr, 4 m, 17 d |
| 1344817 | 22-06-2003 Berkt, Maasbree  |                 |
|         | 22-08-2010 Maasbree, Baarlo | 7 jr, 3 m, 11 d |
|         | 3-10-2010 Heuvel, Baarlo    |                 |
| 1344818 | 22-06-2003 Berkt, Maasbree  |                 |
|         | 22-08-2010 Heuvel, Baarlo   | 7 jr, 1 m, 31 d |
| 1344781 | 11-06-2005 Heuvel, Baarlo   |                 |
|         | 22-08-2010 Maasbree, Baarlo | 5 jr, 3 m, 22 d |
|         | 3-10-2010 Maasbree, Baarlo  |                 |

**NB.** 1344817 en 818 zijn tegelijkertijd geringd en vermoedelijk pulli uit hetzelfde nest, evenals 1266100 en 1344701.

Opmerkelijk is het hoge terugmeldingspercentage voor pulli in hetzelfde gebied. Jan Beurskens ringde van 2000 t/m 2005 192 Kievit pulli in een gebied rond Baarlo / Maasbree. De 7 afgelezen exemplaren betekenen een terugmeldingspercentage van 3,6 %!

Na 2005 ringde Jan in dit gebied ook nog 80 Kievit pulli; hiervan zijn echter geen aflezingen. Door de kleine aantallen blijft het speculeren, maar de vraag rijst toch of de overleving van pulli in de periode na 2005 niet beduidend slechter is dan in de periode vóór 2005.

### Spotvogel, *Hippolais icterina*, Arnhem F812860

Paul Voskamp ringde op 19 juni 2003 dit 6 dagen oude nestjong uit een nest van 4 in het studiegebied van Boena van Noorden bij de Groote Peel (gem. Nederweert). Op 19 juni 2010 (exact 7 jaar later!) werd deze vogel als na 1 kj man



bij een nest op 15 km ten noorden van de ringplek bij Ysselsteyn (gem. Venray) gecontroleerd. Navraag bij het VT leerde dat deze terugmelding de langste periode tussen ringen en terugmelden betreft (2557 dagen). Het is echter niet de oudst bekende Spotvogel in Nederland. Die eer komt F643767 toe. Deze vogel is op 31 mei 1996 door ringer 095 als na 1 kj man te Swifterbant geringd en op deze zelfde plek 7 jaar (2553 dagen) later door ringer 187 gecontroleerd. Op moment van ringen was deze vogel al minstens 10 maanden oud en was daardoor minimaal 7 jaar en 10 maanden. Opvallend is de plaatstrouw van deze vogel. In de top-15 van oudste terugmeldingen zijn de leeftijden opvallend hoog voor een soort waarvan relatief weinig terugmeldingen bekend zijn. Op de 15<sup>e</sup> plaats treffen we nog altijd een vogel van ruim 4 jaar aan. Dit is een aanwijzing dat deze soort een relatief hoge leeftijd bereikt. Waarschijnlijk noodzakelijk voor een trans-Sahara-trekker met maar één broedsel per jaar. Deze hypothese vraagt om verdere studie. De oudst bekende Spotvogel betreft een Duitse (Helgoland ring) vogel van minstens 10 jaar en 10 maanden (Staav, 2008)!

Ontvangen via Boena van Noorden.

#### **Bosrietzanger, *Acrocephalus palustris*, Arnhem AG 91011**

Een Bosrietzanger die op 27 augustus 2003 door Bennie van den Brink als eerste kalenderjaar werd gevangen nabij Dronten werd op 6 juni 2010 teruggevangen als adult door Jeroen Bredenbeek op CES site 20 in de Veldiger Buitenlanden nabij Zwartsluis. Dat was 6 jaar en ruim 9 maanden later, maar als we aannemen dat de vogel ergens in juni 2003 werd geboren was hij op een paar dagen na 7 jaar oud. Dat is een zeer respectabele leeftijd voor deze soort. Staav vermeldt dat de oudste ter wereld een vogel betrof die negen jaar en 1 maand moet zijn geworden in Zweden.

#### **Huismus, *Passer domesticus*, Arnhem V 434023**

Huismussen worden over het algemeen beschouwd als standvogels. Dat Huismussen echter helemaal niet zo honkvast zijn en er flink op los kunnen zwerven weten we intussen dankzij een aantal RAS projecten aan deze leuke soort in het Groningse Leek. Gekleurringde, volwassen huismussen blijken het hele dorp rond te vliegen en zijn tot op 15 kilometer van de ringplaats gezien. Een Huismus man die op 23 januari 2010 door Kees Breek werd geringd als adult (na 1 kj) werd op 8 augustus van hetzelfde jaar teruggevangen te Hommerts, Friesland.

Hemelsbreed is dat 52 kilometer van de ringplaats. Het is waarschijnlijk dat deze vogel tijdens de ringvangst in januari in zijn eerste winter was (Huismussen zijn al heel vroeg in hun leven niet meer op leeftijd te brengen) en dus een jonge vogel betreft die op zoek was naar een geschikte broedplek. Het geeft wel aan dat deze vogels aardig reislustig zijn, en dat we dus voorzichtig moeten zijn met het kleurringen van Huismussen buiten het broedseizoen zoals nu in het kader van ring-MUS plaatsvindt. Ai!

#### **Huismus, *Passer domesticus*, Arnhem V 299786**

Nog een reislustige Huismus. Deze vogel werd op 29 maart 2006 geringd als adulte (na 1 kj) vrouw te Kampen, en na ruim vier jaar teruggevangen door Kees Breek in zijn tuin in Lelystad op 20 november 2010. Afstand 30 kilometer. Het lijkt bewezen: Huismussen zijn geen stand- maar zwerfvogels!

*Henk van der Jeugd - Vogeltrekstation*

### **Mededelingen van het VT**

Henk van der Jeugd

#### **GRIEL**

De afgelopen maanden is er weer hard gewerkt aan het verbeteren van de invoerapplicatie GRIEL. Zo is ondermeer de bulkupload aangepakt en is een aantal andere problemen verholpen. De administratie van het herringen van een vogel is inmiddels opgelost in de testversie, en de velden 'kleurringen' (code en omschrijving) en leeftijd en nauwkeurigheid van leeftijd van nestjongen blijven nu zichtbaar bij 'opslaan en kopiëren'. Daarnaast is nog een aantal ander foutjes hersteld waardoor GRIEL beter werkt.

Begin april zal de nieuwe versie van GRIEL online zijn waarin deze punten zijn aangepast. Wanneer u inlogt ziet u op de welkom pagina of de nieuwe versie online is.

#### **100 jaar vogels ringen**

In 2011 is het precies 100 jaar geleden dat de eerste Nederlandse vogelring werd aangelegd. Vogeltrekstation staat dit jaar uitgebreid stil bij het 100-jarig jubileum. De hoogtepunten in het jubileumjaar worden gevormd door een tweetal gebeurtenissen in mei en september 2011.

Op 24 mei 1911 werd de eerste Nederlandse vogelring aangelegd bij een Spreeuw te Nijkerk door dhr. Meindert Menno van Esveld. Exact 100 jaar later spelen we dit na! Een historisch spektakel met tal van gebeurtenissen. In nauwe